

100.
zk.

Topalekua

100 zk. 2019ko maiatza

EHU/UPVko GIZARTE KONTSEILUA
CONSEJO SOCIAL DE LA UPV/EHU

Gure 100. alea ospatuko dugu

“UPV/EHUren Gizarte Kontseilua Euskal Herriko Unibertsitatean gizartea ordezkaturik egoteko sortu zen. Eskuen artean duzun aldizkaria arlo honetan egindako beste ahalegina baino ez da”. Horrekin eta beste azalpen batzuekin, TOPALEKUAK bere lehen alea argitaratu zuen 1999ko apirilean. Hogeit urte ondoren, 100. alea ospatuko dugu bere diseinua berrituz baina sorkuntzan zuen mamia mantenduz: landutako kontuei buruz informatzea eta unibertsitate-lanari gizarte-ikuspegia ematen dioten berriak biltzea.

Hogeit urte hauetan eta egoera ekonomiko eta instituzional orokor konplexuetan, Gizarte Kontseiluak, bere gaitasunen arabera, Gizartearen hitza bideratzen du gure Unibertsitatean.

Orain arte TOPALEKUAn argitaratu diren ehunka artikulua eta txostenekin eta laster argitaratuko direnekin, aldizkari honek Unibertsitatearen, Enpresaren eta beste eragile sozial, ekonomiko eta kulturalen arteko hurbilketa sustatzeari jarraituko dio. *‘Las universidades españolas: Una perspectiva autonómica’* azken txostenaren arabera, Fundación CYDk argitaratua, aurtan ere, Espainiako populaziorik presatuenena Euskal Herrian, Madrilan eta Nafarroan dago (% 38 lehenengo bietan, eta % 35 hirugarrenean).

Aldizkari hau, Guggenheim Bilbao Museoaren ostean, Vitoria-Gasteizko Artiuma baino lehenago eta Euskalduna Jauregia zein Donostia/San Sebastiánko Kursala ireki ziren urte berean jaio zena, Unibertsitatearen eta Gizartearen arteko elkarriketa sendotzeko balio duten berriak gero eta bizitasun handiagorekin gerturatzen jarraitzea da Gizarte Kontseiluaren helburua.

Irakasleen Prestakuntzako Unibertsitate Master on-line eta osorik euskaraz 'Baimenduta'.

Gizarte Kontseiluaren Osoko Bilkurak, aurreko abenduak 21 ospatua, GOIEUS institutu pribatuak UPV/EHU esleitzea onetsi zuen. Zentro horrek Eibarren du egoitza eta Udako Euskal Unibertsitatearen (UEU), irabazi-asmorik gabeko kultura-elkartearen, barne dago. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko, Lanbide Heziketako eta Hizkuntzen Irakaskuntzako Irakasleen Prestakuntza Unibertsitate Masterra irakatsiko du GOIEUSEk, zenbait espezialitatetan. Guztira 120 plaza eskainiko dira on-line. UPV/EHUren eta Osakidetzaren arteko Hitzarmena aldatzea adostu zuen ere Kontseiluak, Galdakao Ospitalearen osasun-instalazio eta zerbitzuak erabili ahal izateko unibertsitateko hezkuntzan eta ikerketan. Gainera, irakasleen ordainsari-osagarriekin lotura duten 15 errekturto gaitzetsi zituen.

Espainiako Arte Ederren Dekanoen Konferentzia Elkartean parte-hartzea onartu du Kontseiluak.

Gizarte Kontseiluaren Osoko Bilkurak, aurreko martxoak 27 bildu zena, UPV/EHUK Espainiako Arte Ederren Dekanoen Konferentzia Elkartean parte-hartzea onartu zuen. Entitate berriaren helburua da ahaleginak batzea, interes komunak defendatzea eta unibertsitateko arte hezkuntzaren etengabeko bilakaerak planteatzen dituen erronka berriei aurre egitea. Elkartearen web-orria diseinatzea eta mantentzea UPV/EHUko Arte Ederren Fakultatearen ardura izango da. Kontseiluak ere erabaki zuen UPV/EHUko Master eta Doktorego Eskolaren izendapena aldatzea UPV/EHU mastertzen irakaskuntzen antolaketa berria dela eta. Azkenik, bilkurak onartu zuen ere Gizarte Kontseiluaren 2018ko ariketaren aurrekontua likidatzea, dagokion audiotreza-informearekin.

2017-2018 IKASTURTEAN ESKAINITAKO 111TIK 71 IRAKATSI ZITUEN

UPV/EHUK Euskal Herrian unibertsitateko ikasketetan lehena izaten jarraitzen du 2007ko erreformatik aurrera

Urriaren 29ko 1393/2007 Errege-Dekretua argitaratu zenetik, unibertsitate-irakaskuntza ofizialen, ordenantza berria ezarri zenetik, unibertsitate publikoen zein pribatuen titulu-eskaintza guztiz eta funtsean berritu da. 'Observatorio del Sistema Universitario'-k unibertsitate publiko zein pribatueta burututako graduak ikasketen eskaintzari buruzko analisiaren arabera, UPV/EHU Euskal Herriko lehena izaten jarraitzen du modu kuantitatiboan.

Espainiako gradu kopurua asko hazi zen sistema berria ezarri zen lehenengo urteetan eta 2011-2012 ikasturtean 2403 gradutara heldu zen. Ondoren, eta Ministerioaren datuen arabera, Espainiako unibertsitateetan irakatsitako gradu kopurua 2854 zenbakira heldu zen 2017-2018 ikasturtean. Horietako %74,6 unibertsitate publikoetan eskaini ziren eta %25,4 unibertsitate pribatueta, batzuek beste 35,7 gradu unibertsitate bakoitzeko (44,4 publikoetan eta 22 pribatueta) eta kopurua urtero handituz doa.

560 gradu-izen desberdin

Aipatutako txostena, adierazi du 2017ko urriaren 18an, Unibertsitateen, Ikastegi eta Tituluaren Erregistroan (RUCT) 2713 gradu ageri ziren 560 izen desberdinekin. Aipatutako behatokiaren irizpidearen arabera, izendapen desberdin horien kopurua "gehiegizkoa dirudi eta murriztu beharko litzateke unibertsitateen arteko eta administrazioaren batera egindako plangintzaren eta lankidetzaren bidez".

Ikasketa kopurua 1,13 aldiz handitu da unibertsitate multzoan: 1,02 aldiz publikoetan eta 1,65 aldiz pribatueta. Ikuspuntu kualitatibo batetik eta 'Observatorio del Sistema Universitario'-aren txostenaren arabera, adierazi daiteke gaur egungo gradu-eskaintza Espainiako unibertsitateetan ez dela "behar bezain ulergarria (ikasleentzat, familientzat, erakundeentzat eta enpresentzat) orokorrean graduak ikasketen prestakuntzaren helburuei dagokienez eta, izendapenen ondorioz, batzuen helburu zehatzen arabera".

Analisiaren ondorio nagusietan oharitzen da eskainitako gradu kopuruaren igoerak "kalitatea kaltetzea dakarrela". Beste arlo batean, adierazten da unibertsitate-heziketan

Aurreko ikasturtean Espainiako unibertsitateetan irakatsitako 2854 gradutatik, %3,9 Euskadin irakatsi dira.

Espainiako unibertsitate guztiekin alderatuta, Euskadik proportzionalki Ingeniaritza eta Arkitektura gradu gehiago eskaintzen ditu eta Osasun Zientzien eta Arte eta giza zientzien gradu gutxiago (ikus grafikoa). Euskal Herriko hiru unibertsitatek 2017-2018 ikasturtean eskainitako 111 gradutatik, 71 UPV/EHUri dagozkio, 24 Deusturi eta 16 Mondragoni. Lehenengoak bere eskaintza zerbait handitu du (+%3), bigarrenak asko handitu du (+%33) eta hirugarrenak murriztu du (-%24).

Unibertsitate publikoei dagokienez, bi Autonomia Erkidego baino ez daude ikasketa-eskaintzaren hazkundearen batez besteko balioetik gora (Biderketa-faktorea 1.02): Madril eta Katalunia (1,31). Euskal Herriak (1,03) ere batez bestekoa hobetzen duen balioa aurkezten du, batez bestekotik gertu egon arren. Beste muturrean, Nafarroari dagokion faktorea 0,75 da.

ziklo laburra sartzeko proposamenak eztabaida eskatzen duela unibertsitate-heziketaren eta lanbide-heziketaren arteko harremanaren inguruan.

Erantzukizunak partekatzea erreformen aurrean

'Observatorio del Sistema Universitario'-ren txostenak adierazten du legegintza-aldaketa orokorrak beharrezkoak ez zirela izango, ordea, administrazioek eta unibertsitate publikoek modu kritikoan gradu-eskaintza berrikusi beharko luketela eta askotariko graduen eta atzerriko hizkuntzetan irakatsitako graduen eskaintza birpentsatu beharko litzuketela

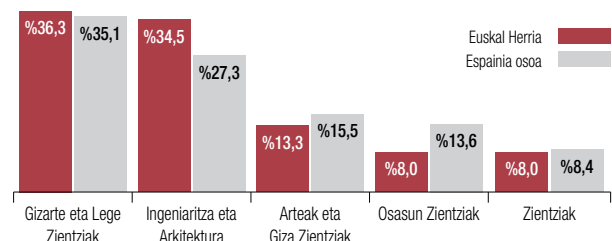
GRADUAK UNIBERTSITATE-IRAKASKEK EUSKADIN

111 GRADU

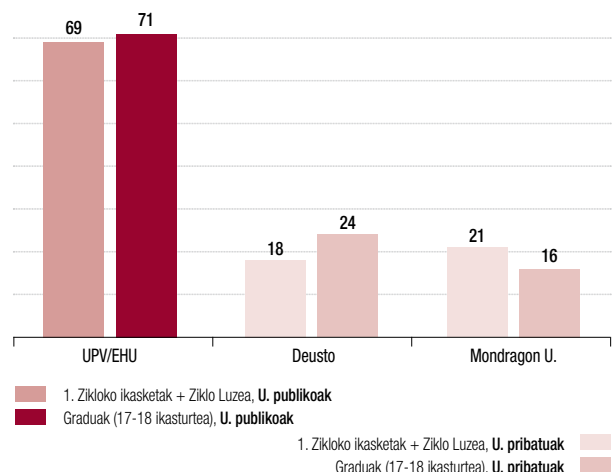
ESKAINI ZITUZTEN GUZTIRA EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEEK 2017-2018 IKASTURTEAN.

Hau da, Espainiako gradu-eskaintzaren %3,9.

Espainiako unibertsitate guztiekin alderatuta, Euskadik proportzionalki Ingeniaritza eta Arkitektura gradu gehiago eskaintzen ditu eta Osasun Zientzien eta Arte eta giza zientzien gradu gutxiago.

Deustuk bere eskaintza asko handitu du (+%33) eta UPV/EHUK zerbait handitu du (+%3). Mondragonek murriztu du (-%24).

IVIE ETA COTEC-EN ARABERA BURUTIK GERTUKO POSTUETAN DAGO 6 ZUTABETIK 3 TAN

Pertsonetan eta erakundeetan "talentua" errazten duten autonomia erkidegoen rankingaren buru da Euskadi

Espanian 2019 talentuaren maparen adierazle globalaren arabera, Euskal Herria (56,2) laugarren postuan dago rankingean. Aurretik Madril (72,7), Nafarroa (59,1) eta Katalunia (57,7) daude. Baina talentua erakartzeko eta mantentzeko orduan, Euskadi podiumaren lehenengo postuan dago, 17 autonomia erkidegoek jeinutasuna nola sortzen, aditzen eta mantentzen duten azertu eta alderatu duen lehenengo ikerlanaren arabera.

Txosten hau garatzeko, COTECek, Valentziako Ekonomia Ikerketen Institutuarekin (IVIE) bat, badirela urte batzuk hasi zuen ekonomia ukiezinari buruzko analisi-programaren barne dagoena, Talentua Erakartzeko eta Mantentzeko Lehiakortasun Indize Globala (ingeleseko siglak: GTCI) erabili da. Metodologia hori Enpresen Administrazioaren Europako Institutuak (Insead) garatu du.

Talentuan eragina duten sei zutabetan elkartutako 52 adierazletik abiatuta eraiki da eskualde bakoitzean lortu den indizea: 1. Erraztu, 2. Erakarri, 3. Handiarazi, 4. Talentua mantendu, baita 5. Eskura dauden gaitasun eta zaletasun teknikoak mantendu ere eta 6. Erkidego bakoitzean ezagutza-maila mantendu.

Banakakoen zein erakundeen talentuaren kasuan, bere maila erlatiboa gero eta elementu garrantzitsuagoa da gizarte modernoetan, adimen artifizialaren eta makinaren irakaskuntzaren ezarpen progresiboaren ondorioei aurre egiten dietenak.

Lehenengo postu euskalduna 1. Zutabea

Aztertutako sei zutabetatik, Euskadi lehenengo postutik gertu dago hirutan. Buru da 1. Zutabea, Erraztu eta bigarren postua du 5. Zutabea. Gaitasun eta zaletasun teknikoak, eta 6. Zutabea. Ezagutza. Sei zutabetan kontuan hartu diren 14 esparrutatik 9tan Euskal Herria Espainiako batez bestekotik gora dago.

1. Zutabea, Euskadi (69,4) eta Madril (64,2) buru dira talentua erakartzeko eta mantentzeko inguru egokia sortzeko unean. Punta-puntako Erkidegoek baino 30 puntu gutxiago dituzte Andaluzia (33,2), Balearrak (32,1), Gaztela-Mantxa (31,5), Galizia (27,0) eta Kanariak (25,4). '1. Zutabea, Erraztu' adierazle globala eraikitze, hiru esparru hartu dira kontuan: Erregulazio-ingurunea, Merkatu-ingurunea eta Negozioetarako eta lan-merkatuetarako inguruneak.

ESPARRUAK

	Esparruak	Ranking-a	Puntuaketa*
1. Zutabea Erraztu	1.1 Erregulazio-ingurunea	1	73,1
	1.2 Merkatu-ingurunea	4	63,0
	1.3 Negozioetarako eta lan-merkatuetarako ingurunea	1	72,1
2. Zutabea Erakarri	2.1 Kanpo-irekiera	14	24,1
	2.2 Barne-irekiera	17	38,0
3. Zutabea Handitu	3.1 Heziketa formala	9	48,3
	3.2 Ikasketa bizitzan zehar	2	77,7
	3.3 Sarbidea hazteko aukerei	16	19,6
4. Zutabea Mantendu	4.1 Jasangarritasuna	2	79,2
	4.2 Bizimodua	12	38,8
5. Zutabea Gaitasun teknikoak	5.1 Erdi-mailako prestakuntza	4	60,6
	5.2 Enplegarritasuna	2	66,8
6. Zutabea Ezagutza	6.1 Goi-mailako prestakuntza	2	78,6
	6.2 Talentuaren eragina	5	52,2
GLOBALA		4	56,2

* Puntuaketa-aldagaia 0 eta 100 balioen artean mugaturik dago.

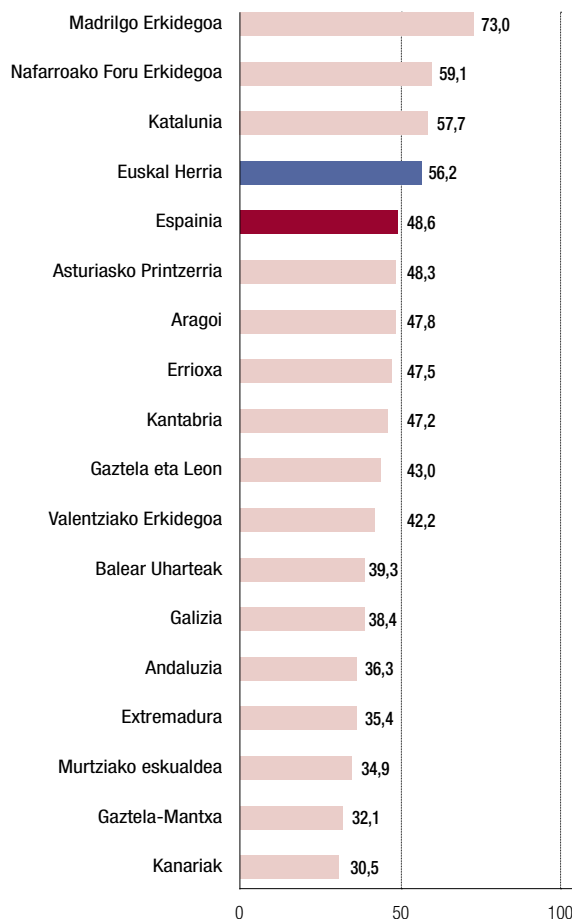
Zerbitzu publikoetan gardenena

Erregulazio-ingurunean, Euskal Herriko lehenengo postua da nabarmengarria, bere Administrazitza eraginkortasuna gehien baloratzen duena baita. Merkatuaren ingurunean, Euskadi laugarrena da rankingean (63,0), baina I+G-en gehien inbertitzen duen Erkidegoa da (BPGren % 1,89). Hirugarren esparrua, Negozioetarako eta lan-merkatuetarako ingurunea, Euskal Herria buruan dago ere (72,1).

Orokorrean, buruan dauden 4 Erkidegoek (Madril, Nafarroa, Katalunia eta Euskal Herria, hurrenez hurren) sendotasunak erakusten dituzte aztertutako esparru gehienetan eta ahultasunak batzuetan baino ez. Ikusi daiteke ere bere postua abantailakoa dela outputeko adierazleetan, hau da, eskura dagoen talentua bigarren mailetan eta lanbide heziketan, bere giza baliabideen enplegarritasuna zehazten dutenak, baita goi-mailako heziketari lotutako ezagutzetan eta sormenean ere.

EUSKAL HERRIAK BURUTIK GERTU DAUDEN POSTUAK DITU SEIS ZUTABETAKO HIRUTAN

TALENTU-INDIZEA: RANKING GLOBALA AUTONOMIA ERKIDEGOKO: 2017 (POSTUA)

UPV/EHU-KO TITULUDUNEN ARTEAN 10 PERTSONETIK 3K EZ DUTE LAN EGITEN PRESTATU DIREN LANEAN

Enpresa handien %72k arazoak dituzte eskaintzen dituzten lanpostuak betetzeko

Gaur egungo lanbide-beharrak asetzeko, Espainiako konpainien %68k uste dute goi-mailako heziketaren profilek maila "eskasa" dutela teknologiarri lotutako konpetentziekin harremana duten ezagutzei dagokienez.

Espainiako ekonomia ordezkatzan duten 53 enpresen iritziaz abiatuta IESEk burututako *'El futuro del empleo y las competencias profesionales del futuro: las perspectivas de las empresas'* txostenaren arabera, elkarriketatutako enpresen %72k arazoak dituzte eskaintzen dituzten lanpostuak betetzeko. Enpresak aurkitzen dituzten zailtasunek zerikusia dute zenbait materien inguruan dagoen ezagutza-maila eskasarekin eta eskatutako lanbide-gaitasun eta jarreraren mailarekin.

Txostena, Jordi Canals irakaslearen taldeak egindakoa, adierazten du automatizazioak eta iraultza digitalak sortzen ari diren lanbide-konpetentzien aldaketaz eta sortzen diren lanbide-gaitasunen aldeaz ardura handia dutela enpresek. Unibertsitate gradudunen kasuan, enpresen %68k ezagutza alde handia antzeman dute teknologia eta digitalizazio arloetan.

Lanbide-jarreraren eta jarrera pertsonalen arloetan antzemandako aldea handia da ere. Konpainien %72k ez dute beharrezko moldaketa- eta erresilientzia-maila aurkitzen unibertsitateko heziketatik datozen pertsonetan. Era berean, enpresek uste dute ezagueren aldea zenbait esparrutan, hala nola, big datan, marketing digitalean, adimen artifizialean edo blockchaineen, handiagoa izango dela 5 urte barru. Horrek heziketa sistema hobetzeko erronka handitzen du ere.

UPV/EHUko tituludunak laneratzea

UPV/EHUko hamar tituludunetik hiruk ez dute lan egiten prestatu diren lanean, Lanbideren '2017an Unibertsitateko lan-munduratzeari' txostenaren arabera, aurreko apirilean Gizarte-Kontseiluaren aurrean aurkeztu zena.

Osasun zaileko tituludunak (%95) dira "euren lanean" gehien jarduten dutenak dira, Esperimentaletan tituludunak (%76) dira jarraian doazenak. Azken postuan EK-Zuzenbidekoetan gradudunak daude. Horietan, bi pertsonako batek baino ez du bere ikasketekin bat doan lana (ikus grafikoa).

Unibertsitate-soldataren 'kalitatea' zalantzan

Lanean dauden Espainiako tituludunen %26,83k hile-ro mila euro garbi baino gutxiago kobratzen dute eta %19,92k baino ez du 2100 euro baino gehiagoko ordain-saria, Enplegarritasunaren eta Unibertsitate-Enpleguaren Behatokiak (OEEU) argitaratutako *'Una aproximación a la calidad del empleo de los universitarios y las universitarias'* txostenaren arabera. Gainerako %52,35k 1001 euro eta 2100 euro artean kobratzen dituzte hilero. Soldata-urkila honen ehunekorik handienak (%18,49) 1201 eta 1600 euro arteko soldata duten tituludunei dagokie. Orokorrean, adituek uste dute "lanpostu berrien kalitatea oso urrun dagoela nahi den kalitatetik".

'Oñatiren adierazpena':

Enpleguaren kalitatera zuzendutako eredua.

"Nahi dugun lanaren etorkizuna: debate global bat" nazioarteko kongresua, apirilean ospatua eta non enpresa-erakundeetako eta sindikatueta ordezkariek (CONFEBASK, ELA, LAB, CCOO eta UGT) eta aditu akademiko ugari parte hartu zuten, 'Oñatiko Deklarazioa' rekin amaitu zen Lanaren Etorkizunari buruz LNERen Mendeurrenaren Ekimenari egindako ekarpen gisa.

'Oñatiko Deklarazioak' hau du helburutzat: lan-harremanen eredu kooperatiboago baterantz aurrera egitea eremu sektorialeko akordioen bitartez egonkortasuna ziurtatzeko eta enpresetan pertsonen partaidetza eta inplikazioa bultzatzeko. Enpleguaren kalitatera bideratutako eredu bat, egonkortasunari eta lan-baldintzei dagokienez, eredu berri bat, negoziazio kolektiboa egonkortu eta bultzatuko duena, kualifikazio profesionala bermatuko duena eta enpresetako akordioen esparru orokorretako artikulazio-baliabideez hornituko dena.

ENPLEGUA SARTUTA ETA LOTUTA UPV/EHUko EZAGUTZA-ESPARRU ETA SEXU BAKOITZERKO

